

Gemeente Breda
Ruimtelijk Economisch Domein
Afdeling Ruimte en Vastgoedontwikkeling

ErfgoedBesluit 2019-29

Selectiebesluit archeologie Esserstraat Bachmanhof

	Naam	Afdeling/bedrijf	Datum	Paraaf
Aanvrager		Rho		
Opsteller(s)	Marlous Craane	Afdeling Ruimte & VO Ruimtelijk Economisch Domein	25-09- 2019	
Controle BCE	Erik Peters	Afdeling Ruimte & VO Ruimtelijk Economisch Domein	25-09- 2019	

1. Inleiding

In het kader van de wijziging van het bestemmingsplan en de toekomstige bouw van een 30-tal woningen waarbij bodemverstorende werkzaamheden zullen plaatsvinden, dient archeologisch onderzoek te worden uitgevoerd. In september 2019 is door het team erfgoed van de afdeling ruimte van de gemeente Breda een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd.

1.1 Het plangebied

Het plangebied is gelegen ten zuidwesten van het centrum van Breda. Het plangebied wordt beslaat het achterterrein dat ligt ingeklemd tussen de Esserstraat in het oosten, de Dreef in het zuidwesten en de Haagweg in het noorden (kaartbijlage 1 en 2). Dit selectiebesluit heeft alleen betrekking op het noordelijk deel van het plangebied omdat het archeologisch onderzoek in het zuidelijk deel pas kan plaatsvinden nadat de milieukundig sanering is uitgevoerd.

1.2 Aard van de bedreiging

In het vigerende bestemmingsplan 'Princenhage - Haagpoort' uit 2014 is voor het grootste gedeelte van het plangebied de 'dubbelbestemming waarde archeologie' opgenomen. Daarbij geldt een archeologische onderzoeksplicht bij bodemingrepen met een oppervlakte van 100 m² of meer die de bodem dieper dan 30 cm beneden maaiveld gaan verstoren. Deze verplichting volgt uit de hoge en middelhoge archeologische verwachting die het grootste gedeelte van het plangebied heeft op de Archeologische Beleidskaart Breda (kaartbijlage 3). Voor een klein gedeelte van het plangebied geldt een lage archeologische verwachting. Door de herontwikkeling wordt de ondergrond geroerd. Het is dan ook van belang de archeologische verwachting nader te toetsen en eventueel aan te treffen archeologische sporen en vondsten in kaart te brengen.

2. Archeologisch onderzoek

Door team erfgoed van de afdeling ruimte van de gemeente Breda is een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd om inzicht te verkrijgen in de aanwezigheid en aard van eventuele archeologische relicten. Op basis van dit onderzoek wordt door het bevoegd gezag, de gemeente Breda, besloten of verder (voor)onderzoek op de onderzoekslocatie noodzakelijk en verantwoord is. Dit zogenaamde selectiebesluit wordt hier nader beschreven.

2.1 Vooronderzoek

Doel van het archeologisch onderzoek is om op een snelle en betrouwbare wijze inzicht te krijgen in de aanwezigheid van archeologische relicten in het plangebied. Het onderzoek is verder uitgevoerd volgens de uitgangspunten en randvoorwaarden zoals vastgelegd in het PvE. Door de aanwezige bomen en door de reeds bestaande bebouwing in het noorden van het plangebied is het puttenplan iets aangepast. De geplande te onderzoeken aantal vierkante meters in de noordelijke helft van het plangebied was in PvE 440m² (d.m.v. vier proefsleuven). Door de vijf aangelegde sleuven is nu 457m² onderzocht.

2.2 Resultaten onderzoek

Los van de nummers die zijn uitgedeeld aan bodemlagen en ophogingspakketten zijn er 60 spoornummers uitgedeeld. Er zijn ten minste drie verschillende archeologische vindplaatsen aangetroffen.

In werkput 1 zijn diverse nog ongedateerde (paal)sporen aangetroffen. Uit één van de sporen in werkput 1, S 019, waarvan de spoor aard nog niet duidelijk is, kwam een grote hoeveelheid prehistorisch aardewerk.

In meerdere werkputten zijn lineaire greppels gedocumenteerd. Enkele zijn te koppelen aan de perceelsgrenzen zoals weergegeven op de kadastrale minuut van 1824, maar ten minste één greppel is afgedekt door het aanwezige esdek en is dus ouder. De datering van het esdek wordt voorsnog geschat in de zeventiende of achttiende eeuw.

Daarnaast is er in één van de werkputten een planken waterput aangetroffen met daarin aardewerk uit de vroege zestiende eeuw.

De conservering van de sporen was erg goed. De verstoringsgraad in het plangebied bleek erg laag; zelf in het noorden ter hoogte van werkput 1 was onder de voormalige bebouwing een intacte bodem aanwezig.

2.3 Waardering van de aangetroffen vindplaatsen

Archeologische waarderingstabel Esserstraat Bachmanhof; Gemeente Breda				
Waarden	Criteria	Scores		
		<i>Hoog</i>	<i>Midden</i>	<i>Laag</i>
Beleving	Schoonheid	nee		
	Herinneringswaarde	nee		
Fysieke kwaliteit	Gaafheid		2	
	Conservering	3		
Inhoudelijke kwaliteit	Zeldzaamheid		2	
	Informatiewaarde	3		
	Ensemblewaarde		2	
	Representativiteit		n.v.t.	

1. De criteria schoonheid en herinneringswaarde zijn alleen van toepassing op archeologische vindplaatsen die nog zichtbaar zijn in het landschap. Hier is dat niet het geval daarom is de belevingswaarde niet van toepassing op het onderzochte terrein.
2. Het criterium gaafheid krijgt een middelhoge score en het criterium conservering krijgt een hoge score. Er was geen sprake van recente verstoringen maar door de ouderdom waren niet alle sporen meer intact.
3. De criteria zeldzaamheid, ensemblewaarde krijgen een middelhoge score. Het criterium informatiewaarde krijgt een hoge score. Er zijn in het plangebied veel archeologische sporen aangetroffen die mogelijk veel informatie kunnen geven over de bewoningsgeschiedenis van het plangebied en Princenhage.

3. Besluit gemeente Breda

Als gevolg van de resultaten van het proefsleuvenonderzoek dient in het noordelijk deel (zie rode arcering in kaartbijlage 3) een archeologische opgraving te worden uitgevoerd op die locaties waar er bodemverstoring plaats gaat vinden (o.a. bouwvlakken van woningen en bijgebouwen, wegcunetten, riolering). Zodra de bouwtekeningen definitief zijn dient in overleg met de gemeentelijke archeoloog, drs. F.J.C. Peters, te worden besloten waar exact de opgraving dient te worden uitgevoerd.

Indien de bouwplannen pas in een later stadium definitief worden, kan er in overleg met de gemeentelijk archeoloog worden besloten om het gehele noordelijk deel op te graven, zodat na afronding van de opgraving alle beperkingen voor bodemingrepen in het noordelijk deel van het plangebied voor wat betreft archeologie komen te vervallen.

Het zuidelijk deel van het plangebied is nog niet onderzocht en in het zuidelijk deel dient dan ook het proefsleuvenonderzoek conform PvE 2019-04 te worden uitgevoerd.

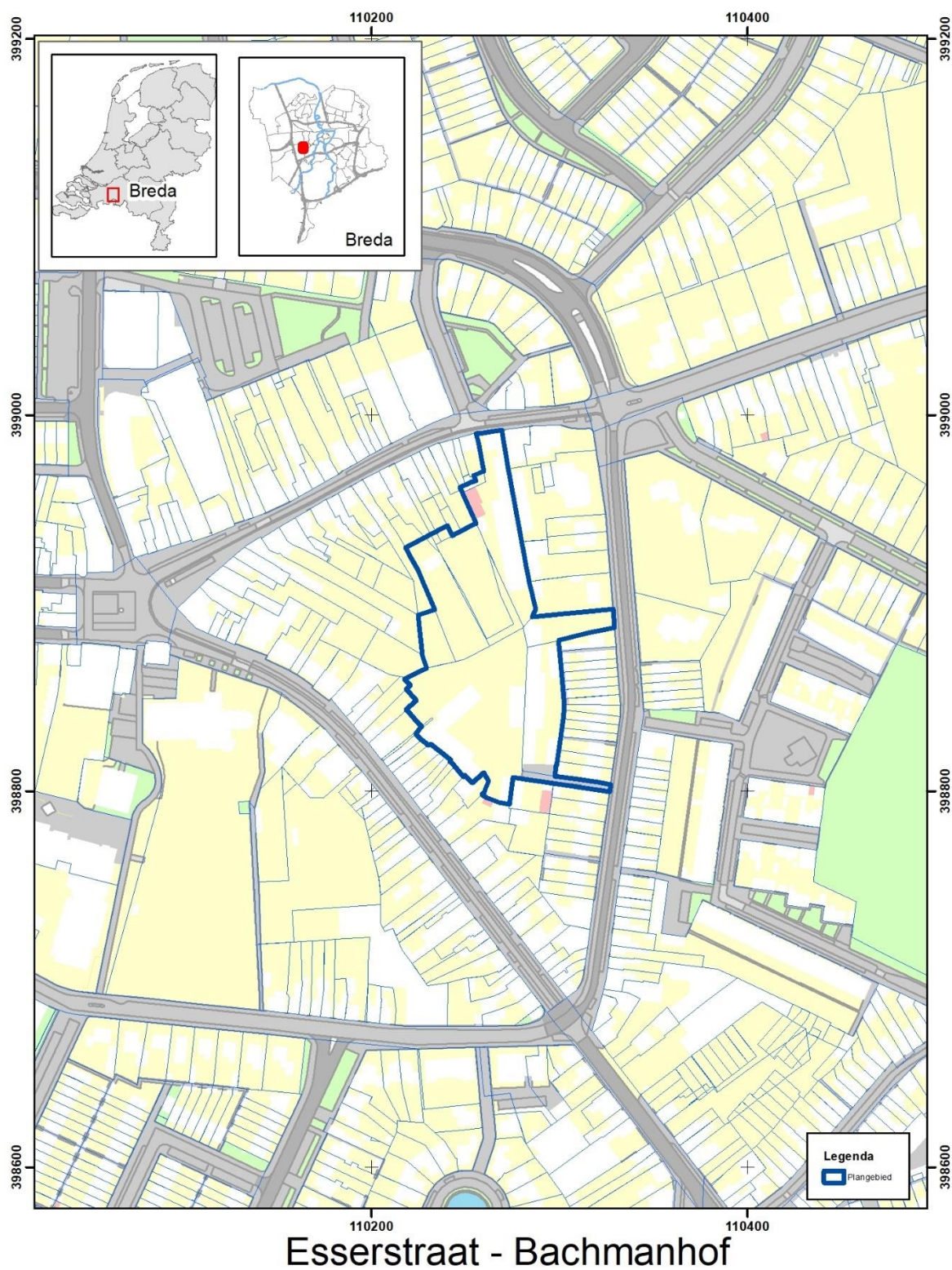
Tot slot merken we op dat dit archeologisch onderzoek geen 100% garantie geeft dat er geen archeologische vindplaatsen aanwezig zijn. Wanneer er bij het ontgraven van het terrein toch nog archeologische sporen aan het licht komen, dienen deze volgens de Erfgoedwet 2016 binnen drie dagen te worden gemeld bij de afdeling ruimte van de gemeente Breda.

Literatuur

Craane, M.L. & Peters, F.J.C. 2019: *PvE 2019-04 Esserstraat - Bachmanhof*. Breda: Gemeente Breda.

Nes, E. de 2019: *Evaluatie IVO-P Esserstraat Bachmanhof (noordelijke helft plangebied)*. Breda: Gemeente Breda.

Kaartbijlage 1: Topografische kaartuitsnede met de locatie van het plangebied



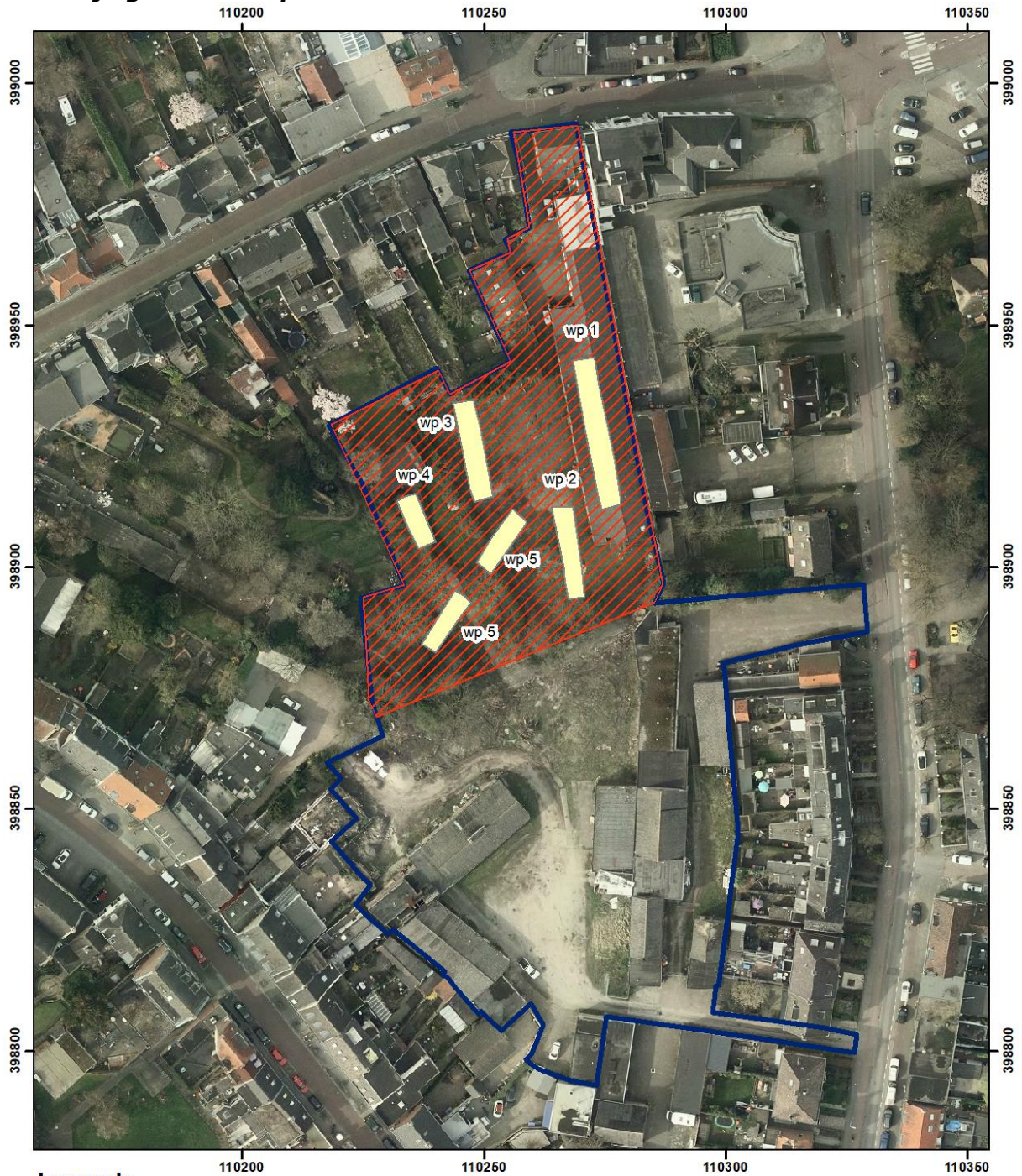
Stedenbouw, Landschap & Erfgoed	Meter 0 125 250		
 Gemeente Breda	Datum: 30-01-2019	Get.: M.L. Craane	PvE: 2019-04

Kaartbijlage 2: Luchtfoto van het plangebied



Stedenbouw, Landschap & Erfgoed	0 250 Meter		
 Gemeente Breda	Datum: 30-01-2019	Get.: M.L. Craane	PvE: 2019-04

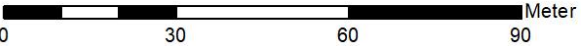
Kaartbijlage 3: Puttenplan



Legenda

-  noordelijke helft plangebied
-  werkputten
-  totale plangebied

Esserstraat Bachmanhof

Stedenbouw, Landschap & Erfgoed				
 Gemeente Breda	Datum: 12-09-2019	Get.: E. de Nes		